

[Hans Schmidt.]

gradvis har påbegyndt deres virksomhed. Senere hen konstateres det i en anden forbindelse, nemlig i forbindelse med planen om oprettelse af et frihandelsområde, som også nødvendigvis må dirigeres af overnationale organer, at disse af de seks ønskes svagere — for ikke at svække deres egne organer — men at de af landene uden for de seks ønskes stærkere.

Jeg forstår det sådan, at dette sidste da tillader den konklusion, at overnationale organer som sådanne ikke er afskrækkende og heller ikke vil være det for en eventuel tilslutning til de seks. Man får da også det indtryk, at det ikke mere er sådanne forhold, som står i vejen, og man kan ikke frigøre sig for den tanke, at bestræbelserne for oprettelse af et frihandelsområde er en — omend ganske nødvendig — omvej til et alle omfattende økonomisk fællesskab, et forhold, som jeg senere skal vende tilbage til.

Med hensyn til Stresakonferencen har jeg ud fra andre publikationer fået den opfattelse, at der under forhandlingerne dér er opnået enighed om noget meget væsentligt, nemlig dette, at forholdene skal søges lagt til rette på en sådan måde, at den frie bondestand, at gårdene — store eller små — bevares som et sundt grundlag for familie og folk. I betragtning heraf synes det mig mindre væsentligt, om principperne for den mellemstatlige ordning inden for de seks kan kaldes mere liberal eller mere autarkisk.

Dog sat i forhold til handelspartnere uden for de seks — og det er jo et forhold, som også er på tale under denne debat — vil dertil kunne siges, at den efter Stresa påtænkte ordning af landbrugets forhold vil medføre, at en strukturændring inden for Stresalanden landbrug bliver nødvendig; den er i hvert fald under forberedelse eller under udførelse i Vesttyskland. Det sker vel dels for at sikre rentabiliteten under de ændrede forhold som følge af sammenslutningen, dels for at opretholde basis for en fortsat handelsforbindelse med andre lande. Dette sidste vil navnlig have betydning for Danmark, og efter sagens natur ikke mindst når vi skulle beslutte os til at indtræde i fællesmarkedet.

Jeg fremfører dette synspunkt for at

imødegå en betragtning, som er blevet gjort gældende under debatten i dag som for et år siden. Som et argument, der skulle tale imod en tilslutning til de seks, førtes det i marken, at den dag kunne komme, hvor de seks blev selvforsynende, hvad landbrugsprodukter angår. Bortset fra at denne mulighed tværtimod skulle opfordre os til at indtræde for at sikre os vor part af produktionen fra første færd, står indbydelsen til at indtræde jo stadig ved magt, og grundlaget herfor skulle i princippet være lagt i Stresa for landbrugets vedkommende.

Den højtærede udenrigsminister understreger, at risikoen for en utilfredsstillende udgang af forhandlingerne om et frihandelsområde er taget i betragtning, og at alle muligheder er holdt åbne, herunder også muligheden for en tilslutning til de seks.

Jeg er, som allerede sagt, overbevist om, at den højtærede minister har ret i at mene, at denne mulighed stadig er til stede. De seks vil jo ikke være „sig selv nok“, men betragter deres økonomiske fællesskab som en begyndelse til Europas samling på grundlag af fælles institutioner, fælles rettigheder og fælles pligter og for at gøre en ende på den ulykkesvangre opdeling af vor gamle verdensdel og berede plads for en varetagelse af fælles interesser. Det europæiske økonomiske samarbejde er ikke rettet mod nogen, men står alle dets naboer åben på samme måde. Fællesskabet af de seks vil bidrage til, at denne ordning må blive et skridt henimod en større europæisk enhed, fordi denne alene muliggør den politiske selvhævdelse for folkene i Europa.

Disse sidste ord, at vejen står åben, er ord af en fremstående statsmand inden for de seks. Det kan dog være et spørgsmål, om vilkårene ikke forringes, når vi tøver for længe. Ikke fordi jeg mener, at viljen til at optage os bliver ringere, men simpelt hen fordi udviklingen skrider frem og skaber faktiske forhold, som da må tages, som de er, og som kan medføre øgede overgangsvanskeligheder. De seneste efterretninger om vanskeligheder for vor eksport af kvæg, ost, kartofler m. m. tyder jo på, at en sådan udvikling er i gang.

Den højtærede minister konstaterer også, at de principielle modsætninger under forhandlingerne om frihandelsområdet har vist sig at være alvorlige nok, men at